

Gdańsk Strefa Prestiżu

Niezależny serwis Gdańska, Pomorza i okolic

thepointshop.pl

EDUKACJA
PRODUKTY, WIEDZA

GRUNWALDZKA 58, GDAŃSK

Ludzie

Twórca polskiej Marynarki Wojennej

11 grudnia 2022 9 min read Maria Brak komentarzy

dwudziestolecie międzywojenne, I wojna światowa, Kazimierz Porębski, Polska Marynarka Wojenna

„Morze polskie nie jest tylko akwenem przy naszym brzegu. Jest ono bezgranicznym szlakiem wodnym, którym polski żeglarz i okręt polski wychodzą w dalekie krańce świata. Tam, gdzie oni płyną, choćby na drugą półkulę Ziemi, wszędzie jest polskie morze” (Łukasz Zalesiński, www.polska-zbrojna.pl) – mawiał wiceadmirał Kazimierz Porębski, patron jednej z gdańskich ulic.

Kazimierz Porębski urodził się 15 XI 1872 r. w Wilnie w rodzinie Adolfa Porębskiego i Marii z d. Krejbich.

Kazimierz Porębski. Wikipedia

Kształcił się w gimnazjum w Wilnie, a następnie w Morskim Korpusie Kadetów w Sankt Petersburgu. Po jego ukończeniu został oficerem rosyjskiej Marynarki Wojennej, w której służył przez dwadzieścia siedem lat, piął się po szczeblach kariery wojskowej poczynając od miczmana (w 1892 r.), poprzez lejtnanta (pięć lat później), osiągając w 1916 r. stopień kontradmirała.

W międzyczasie uzupełnił swą edukację, studiując w latach 1895 – 96 w Oficerskiej Szkole Min i Torped w Kronsztadzie.

Porębski służył na rosyjskich okrętach wojennych, głównie na Morzu Ochockim, Morzu Japońskim i Oceanie Arktycznym. Pływał przykładowo na takich krążownikach, jak „Dmitrij Donskoj”, „Pamięć Azowa”, „Lejtenant Lijin”.

W 1900 r. skierowano go do gdańskiej Stoczni Schichaua, do komisji nadzoru budowanego tam krążownika „Nowik”, który stał się jednym z najsłynniejszych okrętów carskiej Marynarki Wojennej. Wodowanie krążownika miało miejsce 15 VIII 1900 r. 17 XII 1901 r. podniesiono na nim banderę. Jak podaje „Encyklopedia Gdańska” okręt ten „w roku 1903 rozpoczął służbę w składzie dalekowschodniej eskadry bazującej w Port Artur”. Brał udział w wojnie rosyjsko – japońskiej.

Kazimierz Porębski służył na nim najpierw jako oficer torpedowo – minowy, potem – do momentu uszkodzenia okrętu przez Japończyków w sierpniu 1904 r. – jako starszy oficer (zastępca dowódcy). „Nowik” „podczas całej kampanii morskiej, związanej z oblężeniem i blokadą Port Artur, był jednym z najaktywniejszych okrętów rosyjskiej floty. Wielokrotnie toczył pojedynki artyleryjskie z okrętami japońskimi, osłaniał operację stawiania min, ostrzeliwał lądowe pozycje wojsk japońskich, prowadził patrole zwiadowcze” („Encyklopedia Gdańska”). 10 – ego sierpnia eskadra rosyjska podjęła próbę przedarcia się przez blokadę okrętów japońskich, celem dotarcia do Władywostoku. Doszło do bitwy na Morzu Żółtym. Dowódca zarządził odwrót całej rosyjskiej eskadry, czemu sprzeciwił się Kazimierz Porębski. Kontynuował na „Nowiku” rejs w kierunku Władywostoku. W pogoń za nim ruszyły dwa japońskie krążowniki „Tshushima” i „Chitose”, które u brzegów Sachalinu spowodowały uszkodzenie rosyjskiego okrętu. Porębski podjął wtedy decyzję o zatopieniu „Nowika”.

Zarządził ewakuację załogi, wraz z którą przebył pieszo ok. pięćset kilometrów do Aleksandrowska, a stamtąd koleją dotarł do Władywostoku. Wrak okrętu został wydobyty przez Japończyków i po remoncie pływał do 1913 r. pod japońską banderą jako „Suzuya”.

Kazimierzowi Porębskiemu groziła kara za niesubordynację. Car Mikołaj II uchylił wyrok sądu wojskowego. Docenił dokonania tego oficera z czasu wojny z Japonią, wręczając mu kilka wysokich odznaczeń, w tym Order św. Anny III klasy, św. Stanisława II klasy i św. Jerzego IV klasy, a także Złotą szablę „Za Waleczność”.

Rok później Porębski został dowódcą niszczyciela „Triewoznyj” – już w trakcie jego budowy; w tym czasie przez krótki czas pływał jako starszy oficer torpedowo – minowy na dwóch krążownikach pancernych: najpierw „Rossija”, następnie „Gromoboj”.

W 1908 r. brał udział w akcji ratowania ofiar trzęsienia ziemi w Mesynie na morzu Śródziemnym, za co został uhonorowany przez władze włoskie. Otrzymał wtedy kilka wysokich odznaczeń np. Srebrny Medal „Za Akcję Ratunkową w Mesynie”.

W kolejnych latach pływał po Bałtyku i Morzu Północnym. W 1913 r. został przeniesiony do Sewastopola, gdzie objął stanowisko szefa sztabu w dowództwie portu. Wkrótce jednak powierzono mu dowództwo budowanego jeszcze pancernika „Impieratrica Marija”. Okręt ten wszedł do czynnej służby w połowie 1915 r., czyli już w czasie trwania I wojny światowej. Porębski dowodził nim do marca kolejnego roku, czyli do momentu, przejęcia dowództwa brygady krążowników Floty Czarnomorskiej.

Wiosną 1917 r. dowodził obroną na wodach Zatoki Fińskiej, a rok później został szefem Wydziału Morskiego w sztabie Rady Frontu Północno – Zachodniego. Nie trwało to długo, gdyż po paru miesiącach został zwolniony ze służby w rosyjskiej Marynarce Wojennej, jako obywatel polski.

Car Mikołaj II Romanow.
Wikipedia

Maria Sadurska/gdanskstrefa.com

ul. Porębskiego w Gdańsku

Jak podkreśla Tomasz Miegoń, dyrektor Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni, Kazimierz Porębski „nigdy nie zapomniał jednak, że jest Polakiem – jeszcze w Sankt Petersburgu działał między innymi w Polskiej Radzie Ekonomicznej, gdzie opracowywał koncepcję polityki morskiej odrodzonej Polski. Bardzo szybko nadarzyła się okazja, by te plany wcielić w życie” (www.polska-zbrojna.pl). Już bowiem w listopadzie 1918 r. Porębski przybył do Warszawy, gdzie wkrótce przyczynił się do utworzenia Stowarzyszenia Pracowników na Polu Rozwoju Żeglugi „Bandera Polska”. Jak podaje „Encyklopedia Gdańska” głównym celem tej organizacji „było przygotowanie dla przyszłej polskiej administracji planu działania w zakresie spraw związanych z gospodarką wodną morską i śródlądową”. Wiosną następnego roku organizacja ta została przekształcona w Ligę Żeglugi Polskiej (LŻP), mającą „propagować w polskim społeczeństwie kwestie związane z morzem i żeglugą” („Encyklopedia Gdańska”). Po zmianach dokonanych w statucie w 1924 r. organizacja ta funkcjonowała jako Liga Morska i Rzeczna (LmiRz).

Kazimierz Porębski począwszy od 1918 r., czyli od momentu utworzenia „Bandery Polskiej” przez dziesięć kolejnych lat – mimo kolejnych zmian organizacyjnych i statutowych – pełnił funkcję prezesa tej organizacji.

W 1918 r. awansował na stopień generała podporucznika marynarki.

Maria Sadurska/gdanskstrefa.com

Płyta upamiętniająca wiceadmirała na cmentarzu Marynarki Wojennej w Gdyni – Oksywiu

W odradzającej się Polsce uczestniczył najpierw w przejmowaniu z rąk Niemców urządzeń hydrotechnicznych na Wiśle. Opowiadał się za przejściem przez naszą ojczyznę Gdańską i ujścia Wisły. Po podpisaniu Traktatu Wersalskiego, kiedy Gdańsk stał się Wolnym Miastem, a Polsce przyznano fragment wybrzeża „od rzeczki Swelini koło Sopotu, która stanowiła granicę między Polską a WMG, do Jeziora Żarnowieckiego i rzeki Piaśnicy, która była polsko – niemiecką granicą” (Czesław Skonka, „Śladami Stefana Żeromskiego na Pomorzu) Porębski wspierał budowę portu wojennego w Gdyni. Opowiadał się także za uruchomieniem bazy lotnictwa morskiego w Pucku.

Na początku 1919 r. wszedł w skład Rady Wojskowej oraz został zwierzchnikiem Sekcji Marynarki (przekształconej w połowie 1919 r. w Departament dla Spraw Morskich) w Ministerstwie Spraw Wojskowych. W 1922 r. został szefem Kierownictwa Marynarki Wojennej

Fotorelacje

Armia gen. Andersa w ZSRR – wystawa w Muzeum II Wojny Światowej

12 listopada 2022

1 min read • Brak komentarzy

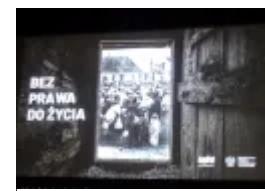

Polacy pożegnali obrońców Westerplatte [zdjęcia i film]

6 listopada 2022

1 min read •

Brak komentarzy

Premiera filmu „Bez prawa do życia” w MIIWŚ

22 października 2022

2 min read •

Brak komentarzy

Load More

Rozmaitości

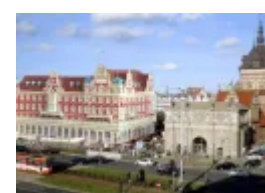

Nowe zbiory w Muzeum Pomorza

4 grudnia 2022

2 min read •

Brak komentarzy

Czy Danziger Hof powinien być odbudowany?

19 października 2022

4 min read •

komentarzy 5

Pierwsze przepłynięcie Kanału Żeglutowego na Mierzei Wiślanej

18 września 2022

3 min read •

komentarze 2

Potrafisz rozwiązywać kalambury?

21 sierpnia 2022

6 min read •

Brak komentarzy

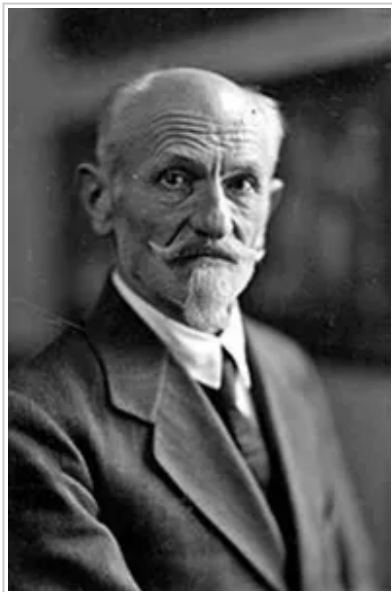
Load More

News

oficerowie pochodzili z trzech różnych zaborów. Służyli dotąd we flocie carskiej, niemieckiej oraz austro – węgierskiej. Nie wszyscy władali biegle językiem polskim. Wielu wolało posługiwać się językiem, który był urzędowym w danym zaborze. Jak wyjaśnia Tomasz Miegoń, początkowo „w kasynach dla oficerów pierwszym językiem był rosyjski (...) oficerowie wydawali komendy właśnie po rosyjsku, a już podoficerowie operowali niemieckim” (www.polska-zbrojna.pl).

Prezydent RP Stanisław Wojciechowski, Wikipedia

Kazimierz Porębski zmagał się także z brakami w zaopatrzeniu oraz brakiem samych okrętów. Pierwsze torpedowce, które otrzymała tworząca się polska Marynarka Wojenna pochodziły z podziału wyposażenia Kaiserliche Marine.

„Wiceadm. Porębski miał do marynarki bardzo nowoczesne podejście. Rozumiał, że służy ona nie tylko do bezpośredniej obrony terytorium, o własne zaś interesy II Rzeczypospolita musi dbać również daleko poza swoimi granicami” (www.polska – zbrojna.pl). Pierwszy opracowany przez niego plan rozwoju polskiej floty wojennej okazał się niemożliwy do zrealizowania w tamtym, niezwykle trudnym czasie. Był zbyt kosztowny. Zakładał bowiem pozyskanie przez Polaków ponad stu okrętów wojennych, w tym czterdziestu dwóch okrętów podwodnych.

Porębski rozumiał ponadto konieczność utworzenia w naszym kraju uczelni kształcących kadry, które zasiliłyby zarówno Marynarkę Wojenną, jak i Marynarkę Handlową.

Z jego inicjatywy 17 VI 1920 r. podpisano akt utworzenia Szkoły Morskiej w **Tczewie**, której uroczyste otwarcie miało miejsce 8 – ego grudnia tegoż roku. W marcu kolejnego roku utworzono w Toruniu Tymczasowe Kursy Instruktorskie dla Oficerów, na które przyjmowano kandydatów posiadających już wiedzę wojskową i techniczną, czyli oficerów i podoficerów Wojsk Łądowych. Kursy te trwały osiemnaście miesięcy; obok zajęć teoretycznych obejmowały

obowiązkową ośmiomiesięczną praktykę morską na okrętach.

Jesienią 1922 r. w miejsce Tymczasowych Kursów Instruktorskich, Porębski w tym samym mieście powołał Oficerską Szkołę Marynarki Wojennej, do której kandydatów rekrutowano również ze środowiska cywilnego. Nie była od nich wymagana znajomość wiedzy wojskowej, ani technicznej. Początkowo czas nauki wynosił dwa lata, a w 1924 r. został wydłużony o jeszcze jeden rok. Podchorążych obowiązywała roczna praktyka morską na dwóch kanonierkach: ORP „Komendant Piłsudski” i ORP „Gen. Haller”, które Polska Marynarka Wojenna kupiła od Finów.

Kazimierz Porębski uczestniczył w wojnie polsko – bolszewickiej; dowodził wtedy „odcinkiem Zegrze – Dębe, odpowiadał też za żeglugę wojenną na Wiśle” (www.polska – zbrojna.pl).

W 1921 r. Porębskiemu powierzono funkcję przewodniczącego Komisji ds. Żeglugi Morskiej. Przyczynił się do utworzenia Yacht Klubu Polskiego, który został oficjalnie zarejestrowany w organach administracji państwowej 10 XII 1924 r.

30 I 1921 r. Kazimierz Porębski otrzymał awans na „generała porucznika marynarki zatwierdzony z dniem 1 kwietnia 1920 w Korpusie Morskim, a na wiceadmirała – 3 maja 1922 zweryfikowany ze starszeństwem z dniem 1 czerwca 1919 i 19. lokatą w korpusie generałów” (Wikipedia).

Niestety kolejne lata przyniosły kres jego karierze wojskowej. W maju 1925 r. prezydent Stanisław Wojciechowski zwolnił Porębskiego ze stanowiska dowódcy Marynarki Wojennej. Decyzją Ministra Spraw Wojskowych, gen. Władysława Sikorskiego został przeniesiony w stan spoczynku. Wiceadmirała oskarżono bowiem o udział w tzw. aferze minowej; obarczono odpowiedzialnością za sprowadzenie przestarzałych min morskich z Estonii. W rzeczywistości Porębski nie miał z tym nic wspólnego. Zresztą w 1928 r. sąd wojskowy oczyścił go z wszelkich zarzutów. Jednakże Kazimierz Porębski nie powrócił już do czynnej służby wojskowej.

Zmarł po długiej chorobie 30 I 1933 r. i został pochowany na cmentarzu Powązkowskim w Warszawie.

W II RP został odznaczony Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz Krzyżem Walecznych.

W 1993 r. w Gdyni odsłonięto pomnik wiceadmirała Porębskiego (przed gmachem Wydziału Nawigacyjnego Uniwersytetu Morskiego) wykonany przez Eugeniusza Lademana z Rumi.

gen. Władysław Sikorski

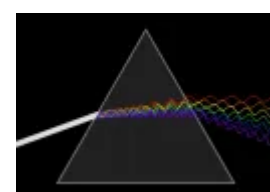

Czas na częściowe zaćmienie Słońca 2022

21 października 2022

3 min read

Brak komentarzy

Dziesięć najpiękniejszych

22 stycznia 2022

5 min read

Brak komentarzy

Nie wierz nikomu na słowo

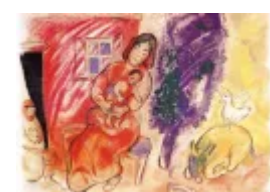
17 października 2021

6 min read

Brak komentarzy

Load More

Kultura i sztuka

Gdzie są obrazy ze szkoły 64?

2 grudnia 2022

4 min read

komentarze 2

Pokaz specjalny filmu „Pan Tadeusz” w MIIWŚ w Gdańsku

13 listopada 2022

4 min read

Brak komentarzy

Lepszy od „Sądu Ostatecznego”

13 września 2022

1 min read

Brak komentarzy

Load More

Ludzie

Syn pomorskiej ziemi – cz. 2

28 maja 2019

8 min read

komentarze 3

Jan Kilarski – patron nowej gdańskiej ulicy

4 stycznia 2022

8 min read

Brak komentarzy

Peter Siebert Maler

27 sierpnia 2020

1 min read

Load More

Architektura i urbanistyka

Berlińska plomba

18 listopada 2022

1 min read

Brak komentarzy

Domy robotnicze przy Małomiejskiej – rozpoczęta procedura wpisu do rejestru zabytków

13 lipca 2022

1 min read

Brak komentarzy

Maria Sadurska/gdanskstrefa.com

Rok później Kazimierz Porębski został patronem 8 Flotyli Obrony Wybrzeża.

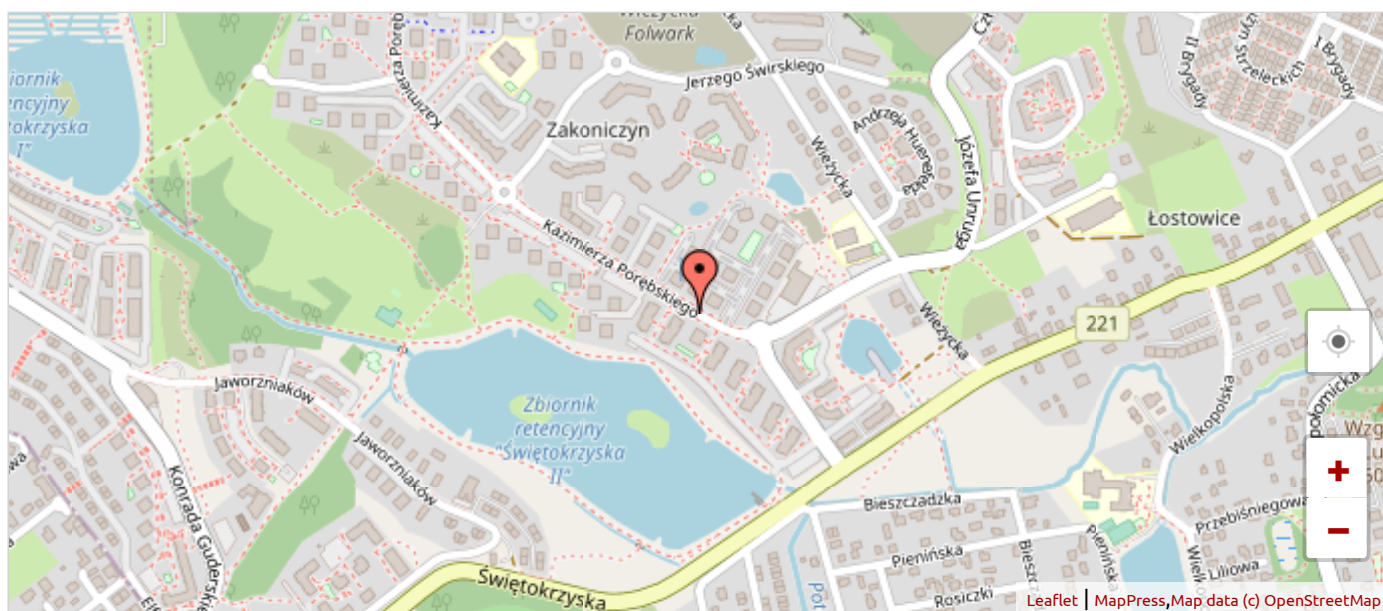
Porębski patronuje także Zespołowi Szkół nr 11 w Gdyni oraz ulicom w Gdyni i w Gdańsku.

Portret wiceadmirała widniał na znaczku pocztowym wyemitowanym przez Poczta Polska 21 VII 1980 r. Autorem projektu znaczka był Stefan Małecki.

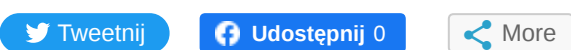
Powyższy tekst napisałam na podstawie:

- Wikipedii
- „Encyklopedii Gdańskiej”
- www.polska-zbrojna.pl Łukasz Zalesiński „Wiceadmirał Porębski – ojciec Polskiej Marynarki”
- Czesław Skonka „Śladami Stefana Żeromskiego na Pomorzu”

Maria Sadurska

Udostępnij:

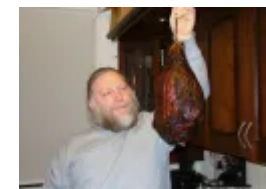

przeskarowane inwestycje na terenach po Stocznia Gdańskiej?

14 maja 2022 9 min read Brak komentarzy

Load More

Strefa smaków

Trójmiejski smakosz i promotor domowej żywności

1 lutego 2016

6 min read

komentarze 3

III edycja Festiwalu Piv Rzemieślniczych HEVELKA

31 maja 2017

4 min read

Brak komentarzy

Szybkie, egzotyczne danie prosto z gorącej pachnącej Tajlandii

8 kwietnia 2015

1 min read

Brak komentarzy

Load More

Zobacz również

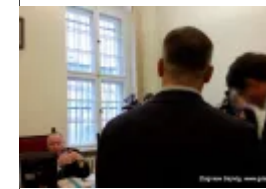

Uniwersytety „Złota Jesień Seniora”

19 października 2021

1 min read

Brak komentarzy

Natalia Nitek-Plażyńska kontra Hans G.

6 grudnia 2018

3 min read

Brak komentarzy

Kalendarz – Broń pancerna w II wojnie światowej

6 grudnia 2017

0 min read 1 Komentarz

Plener garncarski na Grodzisku w Sopocie

29 czerwca 2018

2 min read

Brak komentarzy

Może Cię zainteresować:

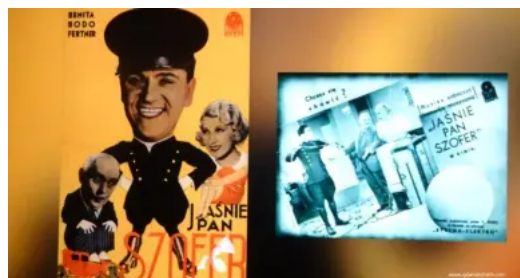
Najstarsze miasto w województwie warmińsko-mazurskim

10 lipca 2021 5

„Chciał nakłonić język giętki do nowych zadań”

23 kwietnia 2020 0

II RP w krzywym zwierciadle

9 kwietnia 2018 0

Dodaj opinię lub komentarz.

Dodaj swój komentarz

